

ENSENYAMENT DE PEDAGOGIA

Assignatures
Pla docent

Any acadèmic	Nom de l'assignatura		
2005-2006	FORMACIÓ PEDAGÒGICA A L'ÀMBIT DE LA SALUT		
Ensenyament/s ¹	Curs ²	Tipus d'assignatura ³	Semestre ⁴
PEDAGOGIA	2n cicle	Optativa	1r
Total crèdits	Crèdits teòrics	Crèdits pràctics	
6	4	2	
Departament			
D.O.E.			
Professorat	Grups	Llengua de docència	
	1	Castellà Català	
Objectius			
L'objecte de l'assignatura és oferir una panoràmica actual sobre el debat entorn a dos àmbits relacionats: l'educació per a la salut i la formació i capacitat pedagògica dels professionals sanitaris. Es tracta de dur a terme una anàlisi d'aquests àmbits amb la finalitat de clarificar les claus teòriques i pràctiques de les diverses opcions de l'educació sanitària a la comunitat i la formació inicial i permanent dels professionals sanitaris. Més concretament es tracta de: _ Conèixer les relacions disciplinàries - institucionals entre els àmbits educatiu i de la salut. _ Fomentar el desenvolupament teòric - pràctic de la Educació per a la salut, la formació pedagògica dels professionals sanitaris i analitzar la seva problemàtica disciplinar, institucional i personal. _ Promoure l'anàlisi crítica de la educació per a la salut i la formació pedagògica dels professionals sanitaris per tal de comprendre la complexitat dels seus processos i articular estratègies d'intervenció veritablement formatives.			
Continguts			
<p>BLOC I. Les relacions històriques disciplinàries-institucionals entre els àmbits educatiu i de la salut. Tema 1. Una aproximació multidisciplinària a les nocions de salut, malaltia i emmalaltir: del reduccionisme biomèdic a la complexitat sociantropològica. Tema 2. Les similituds ontològiques entre les disciplines pedagògiques i les sanitàries. Tema 3. Pràctiques i institucions sanitàries i educatives, objectes de coneixement i disciplines de la salut i educatives: gènesi i influències mútues. Tema 4. La visió estàndard de la formació del coneixement sanitari. Les disciplines educatives i sanitàries segons Foucault. Tema 5. La construcció social de la malaltia: la malaltia i l'emmalaltir, curar i cuidar, malaltia i exclusió. Tema 6. Educació, poder i salut.</p> <p>BLOC II. La salut en la institució educativa i l'educació en la institució sanitària. Tema 7. L'educació per a la salut a l'escola i la comunitat. Tema 8. Models i estratègies d'intervenció educativa en l'àmbit de la salut: models d'Educació per a la Salut. Tema 9. Pedagogia Hospitalària</p> <p>BLOC III. La formació en l'àmbit sanitari Tema 10. La formació inicial i permanent dels professionals sanitaris: els currícula d'Infermeria i Medicina. Tema 11. La formació pedagògica dels professionals sanitaris com a acció pràctica i comunicativa. Tema 12. Disseny, desenvolupament i avaluació de les intervencions educatives en sanitat i salut pública.</p> <p>CRÈDITS PRÀCTICS: Durant els crèdits pràctics es realitzarà un seminari sobre Pedagogia hospitalària. Més concretament es parlarà de la pedagogia de la pèrdua, la separació i la mort. El treball del seminari consistirà en una primera part a on els alumnes realitzaran una activitat de documentació i anàlisi bibliogràfica i documental per tal de conèixer les dimensions conceptuals de la temàtica. La segona part del seminari es dedicarà a analitzar la dimensió vivencial, experiencial i</p>			

¹ EI, EP, LLE, EF, EM, EE² 1r, 2n, 3r.³ Troncal, Obligatòria Universitat.⁴ 1r, 2n, 3r, 4rt, 5è, 6è

fenomenològica del coneixement sobre la pèrdua i la mort. Lectures dirigides, sessions bibliogràfiques, presentació de casos i narració d'experiències seran les estratègies didàctiques utilitzades.

Metodologia

PRINCIPIIS METODOLÒGICS:

El funcionament de la classe: activitats d'aprenentatge, treballs i metodologia el curs seran acordades entre el professor i l'alumnat.

Es considerarà l'aula com l'eix i lloc de reflexió, anàlisi i construcció cooperativa del coneixement. Es proposarà una metodologia participativa en la qual la lliçó magistral (aportacions del professor amb finalitat de clarificació conceptual i aprofundiment teòric), el diari de classe, els grups de treball i el debat col·lectiu conformaran les activitats bàsiques.

Avaluació⁵

En el contracte pedagògic es recollirà un sistema d'avaluació (consensuat) continuada que implicarà el compromís personal de l'alumne reflexat en la seva fitxa personal. Tot i així, es podrà optar a realitzar un examen final per totes aquelles persones que decideixin aquest sistema o vulguin millorar la seva nota. Com a propostes per al debat es poden considerar les següents: Autoavaluació inicial sobre els coneixements previs en el camp de la formació en l'àmbit de la salut, assistència i participació de qualitat i rellevant per la dinàmica del grup classe, elaboració d'un diari, comentaris reflexionats de textos; dos treballs d'avaluació continuada, autoavaluació col·lectiva del procés (professorat, metodologia, continguts, grup classe...), autoavaluació final.

Bibliografia bàsica

- AA. VV. *Tendències actuals en educació sanitària*. Barcelona: CAPS (Centre d'Anàlisi i programes sanitaris), 1987
- AIRHIHENUWA, C. Health promotion and the discourse on culture: implications for empowerment. *Health Education Quarterly*, 21(3), 345- 353, 1994.
- BENJAMIN, S.; HAMDY, H. Physicians know how to be a good educators too: a comparison of the patient problem solving process and the instructional design process. *Medical Teacher*; 15(2-3), 175-178, 1993.
- BOWERS, J. Z. et. al. *Interacció entre la educació i la assistència sanitària*. Madrid: Ed. de la Universidad Complutense, 1980.
- COMELLES, J. M. La utopia de la atenció integral en salut. Autoatenció, pràctica mèdica y assistència primària. *Revisión en Salud pública*. 3, 169- 192, 1993.
- CRAWFORD, R. You are dangerous to your health: the ideology and politics of victim blaming. *International Journal of Health Services*, 7(4), 661- 680, 1977 .
- FERNÁNDEZ SIERRA, J.; SANTOS GUERRA, M.A. *Evaluación cualitativa de programas de educación para la salud. Una experiencia hospitalaria*. Málaga: Aljibe, 1992.
- FERNÁNDEZ, C.; FORNES, J. *Educación Y salud*. Palma de Mallorca: UIB, 1991. FOUCAULT, M. *Nacimiento de la clínica*. Mèxic: Siglo XXI, 1966.

⁵ En cas que a la 2a convocatòria el sistema d'avaluació no sigui el mateix, cal indicar el que correspongui. Cal preveure també una via d'avaluació per als estudiants que no puguin assistir a classe.